

Et rettferdig arbeidsliv

Hvor går grensen?

Et rettferdig arbeidsliv

Eksempel på arbeidstidsordninger i
Petroleumsindustrien i Norge.

- Offshore

- Landanlegg

Eksempel på regelverk og avtaleverk som regulerer forhold rundt arbeidstid

- Arbeidsmiljøloven, AML, §3-1, §4-1, §7-2, § 10-1, §10-2, §10-3, §10-4, §10-5, §10-6, §10-7, §10-8, §10-9, §10-10, §10-11, §10-12. se WWW.LOVDATA.NO
- Petroleumsregelverket: Rammeforskriften, RF§47, RF§48, RF§49, RF§50, RF§51, RF§52, RF§53, Aktivitetsforskriften, AF§4, AF§31, Styringsforskriften, SF§17: Se WWW.PTIL.NO
- Tariffavtaler har bestemmelser for å sikre vern om arbeidsplaner og forutsigbarhet om arbeidstiden, kompensere nattarbeid og ubekvem arbeidstid.
- Styrende vedtak i AMU, styrende dokumenter
- Pålegg fra myndigheter, EU`s arbeidstidsdirektiv

Bilag til tariffavtalene:

NEDSETTELSE AV ARBEIDSTIDEN PR. 1. JANUAR 1987

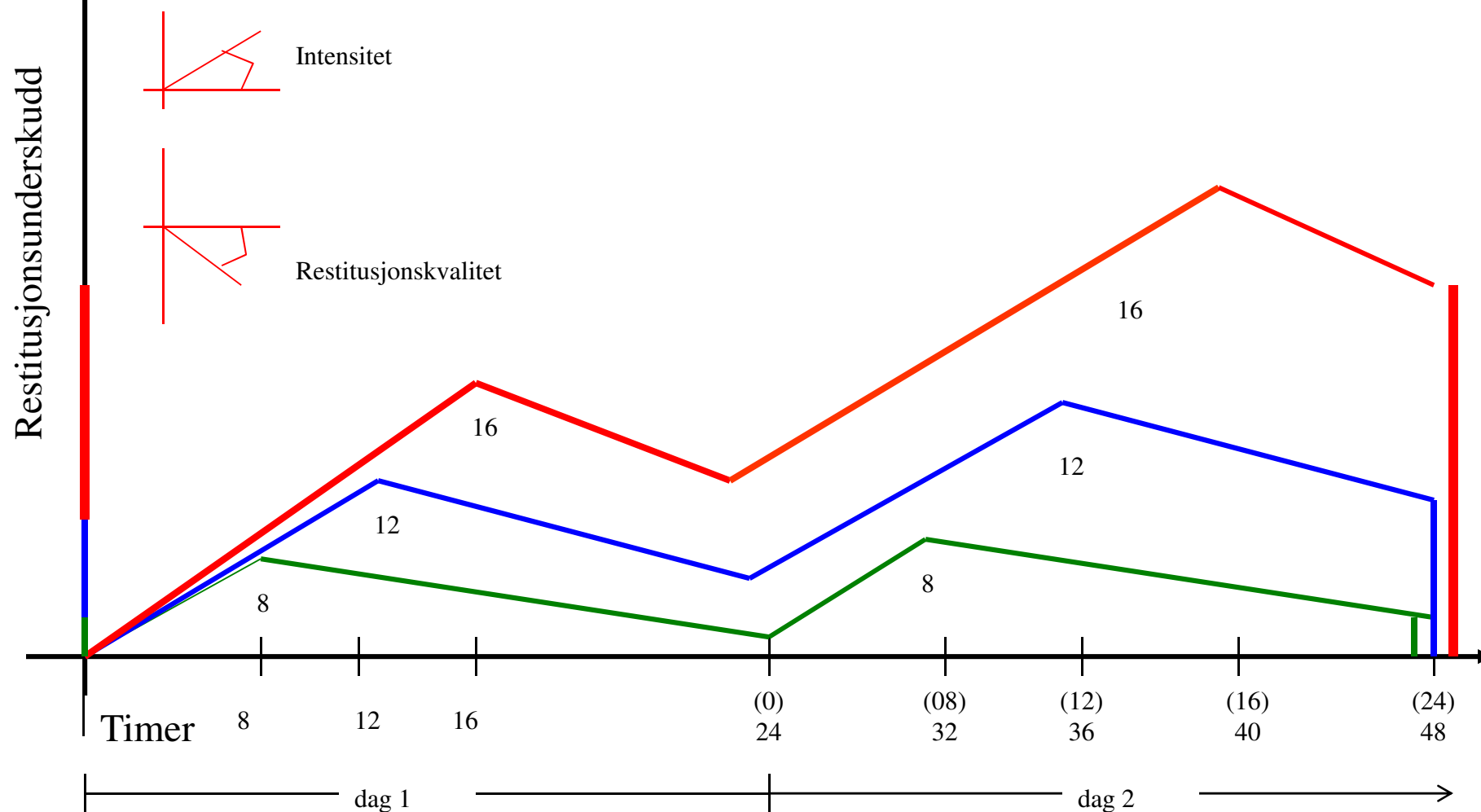
Fra 1. januar 1987 gjennomføres følgende arbeidstidsnedsettelse:

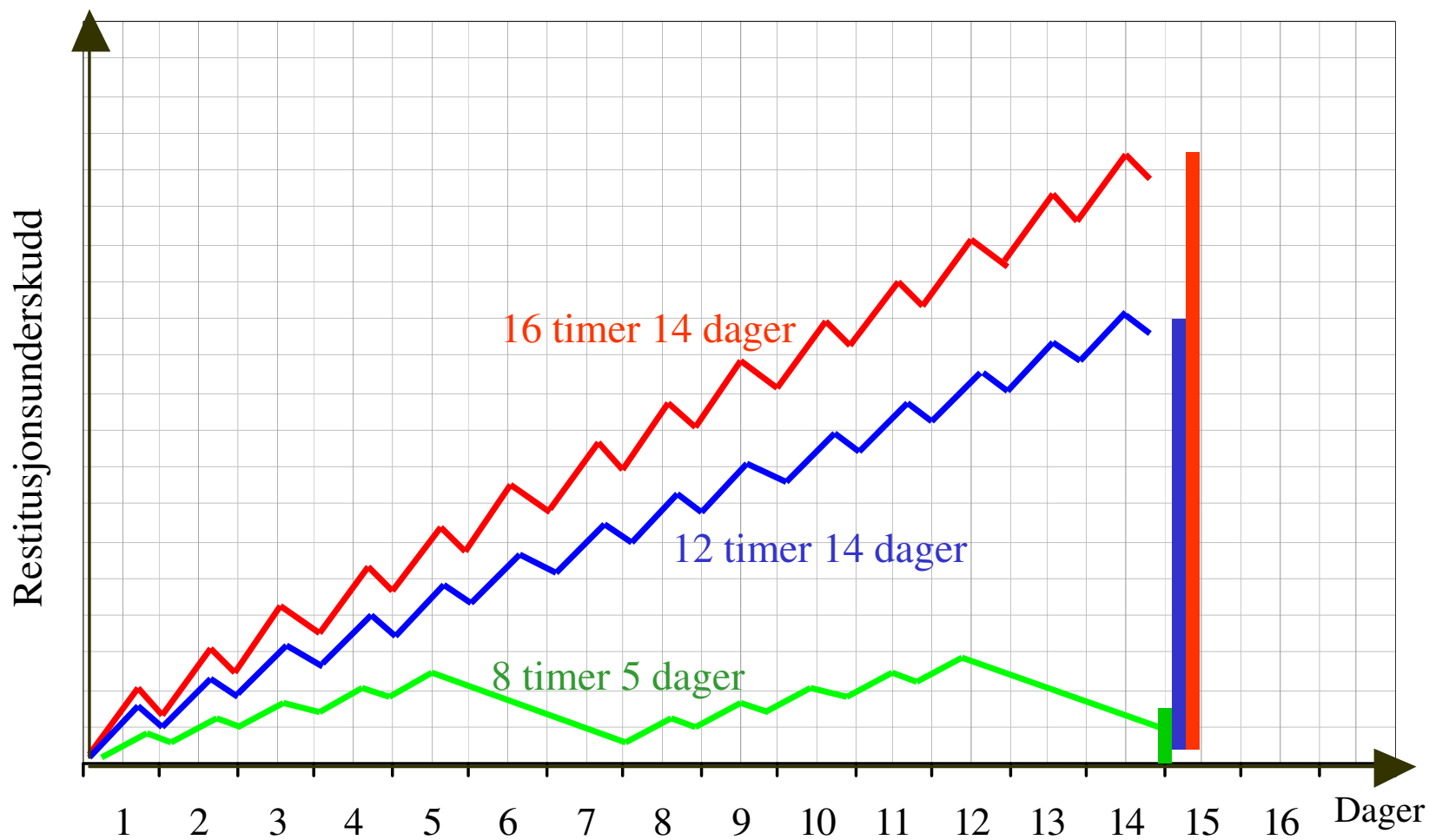
- 1. Til 37,5 timer pr. uke:** Dagarbeidstid.

- 2. Til 36,5 timer pr. uke:** Vanlig 2-skiftarbeid som hverken går lørdag aften eller i helligdagsdøgnet.

- 3. Til 35,5 timer pr. uke:**
  - a. Arbeid som drives "hovedsakelig" om natten.
  - b. Døgnskunterlig skiftarbeid og "sammenlignbart" turnusarbeid.
  - c. 2-skiftarbeid og "sammenlignbart" turnusarbeid som "regelmessig" drives på søn- og/eller helligdager.
  - d. Arbeidstidsordninger som medfører at den enkelte må arbeide minst hver tredje søn- og/eller bevegelige helligdag.

- 4. Til 33,6 timer pr. uke:**
  - a. Helkontinuerlig skiftarbeid og "sammenlignbart" turnusarbeid.
  - b. Arbeid under dagen i gruver.
  - c. Arbeid med tunneldrift og utsprengning av bergrom under dagen.

Nattarbeid og alder

- Behov for økt fokus på tilrettelegging for de som sliter med effektene av nattarbeid.
- Fatigue management mangler i næringen
- Forebygging av helseplager ved nattarbeid
- Bygge kompetanse rundt mestring og forebygging
- Gi kunnskap til nærmeste familie om forhold rundt nattarbeid

Restitusjonsunderskudd: Funksjon av (arbeidstid, arbeidsbelastning, arbeidsintensitet, kjemisk eksponering, støy eksponering, restitusjonskvalitet.....) → Ulike helseeffekter?

Forhold knyttet til vurdering av arbeidstid og skift

- Livssituasjon avgjør ofte hvilke ønsker man har knyttet til arbeidstidsordninger
- Pendlere ønsker innarbeidsordninger
- Fastboende ønsker kortere arbeidsdager
- Regelverket stiller krav til risikovurderinger i forhold til de oppgavene som skal utføres
- Kan alle grupper jobbe 12 timers dag?

Forhold knyttet til vurdering av arbeidstid og skift

- Arbeid som er belastende i forhold til skader knyttet til støy, kjemisk eksponering, asbest og ergonomi må vurderes særlig når man planlegger arbeidstidsordninger.
- Begrensinger i hvor lenge man kan bruke for eksempel pusteluftutstyr må fastsettes.
- Å arbeide 12 timer med verneutstyr er ikke godt nok tilrettelagt arbeid.
- Danske myndigheter har fastsatt begrensinger i hvor lenge man kan bruke maske og tungt verneutstyr

Forhold knyttet til vurdering av arbeidstid og skift

- Helseovervåking av skiftarbeidere, både før etter og underveis i arbeidet. Jmfr. AML kap 3 og 4.
- Følge opp arbeidstakere som sliter med arbeidstidsordninger og nattarbeid. Krav til tilrettelegging for de som sliter.
- Krav til styringssystem, AMU behandling og avtaler med de tillitsvalgte.
- Kompetanse hos de som er satt til å lede arbeidet, og hos de som skal utføre arbeidsoppgavene, med særlig fokus på risikoforhold og helse

Begrensinger i bruken av nattarbeid

- Tillates bare for å holde produksjonen i gang og sikkerhetskritisk vedlikehold
- Vedlikeholdsoppgaver blir definert som revisjonsstans for å kunne bruke nattarbeid
- Dobbel bokføring for å skjule ekstreme lange arbeidsøkter innen brønnservice fordi oppgavene er planlagt med for liten bemanning. Økter på over 70 timer er funnet.

Arbeidstid og ledende personell

- Regelverket har krav til registrering av arbeidstid for ledende personell
- Krav til tilrettelegging og forsvarlig arbeidsmiljø.
- SAFE for tilbakemelding fra våre medlemmer innen ledende personell at de ofte arbeider 16 timers vakter. Stadig økte krav og flere oppgaver som må løses innen døgnetts 24 timer
- Arbeidstakere defineres som ledende for å omgåregelverkskrav

Daglig arbeidstid offshore

Når begynner arbeidsdagen!

Arbeidstiden kan starte på ulike tidspunkter:

Dagskift:	Nattskift:
• 07:00 - 19:00	19:00 - 07:00
• 08:00 - 20:00	20:00 - 08:00
• 12:00 - 24:00	24:00 - 12:00
• 05:00 - 17:00	18:30 - 06:30
• 07:30 - 19:30	19:30 - 07:30
• 06:30 - 18:30	
• 04:30 - 16:30	(Noen kokker)
• 13:00 - 01:00	
• 06:00 - 18:00	

Offshore 2 - 4

- Vanlig ordning blant operatør, rederi, forpleining og boring
- Arbeidsdagene kan starte på tidene som følger: 7-19, 19-7, 8-20, 12-24, 5-17, 6-18, 7.30-19.30, 6.30-18.30, 20-8.
- Noen går 1 uke natt, deretter 1 uke dag.
- Andre går hele turer natt- eller dagskift
- Omfanget av nattarbeid varierer blant de ulike grupper mellom 0%-50%

	Tor	Fre	Lør	Søn	Man	Tir	Ons
2 uker på	12	12	12	12	12	12	12
	12	12	12	12	12	12	12
4 uker av	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0

Offshore 2 på-3 av-2 på- 4 av

- 2-3-2-4 er en mye brukt ordning innen brønnservice og konstruksjon og vedlikehold
- Brønnservice har også 2-4 og ulike disponibelplaner som 3-3, 5-3 og 42-10

2 uker på	12	12	12	12	12	12	12
	12	12	12	12	12	12	12
3 uker av	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
2 uker på	12	12	12	12	12	12	12
	12	12	12	12	12	12	12
4 uker av	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0

Offshore 2 - 3

- Brønnservice og konstruksjon-vedlikehold bruker også 2-3
- Noen går 1 uke natt, deretter 1 uke dag.
- Andre går hele turer natt- eller dagskift

2 uker på	12	12	12	12	12	12	12
	12	12	12	12	12	12	12
3 uker av	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0

Eksempel på arbeidstidsordninger i Petroleumsindustrien - Plattformfjerning

- Denne ordningen med 4 –4 og helkontinuerlig natt/dag, er det søkt om å få gå uten at den er godkjent. Videre har vi problem med å få myndighetene til å ta ansvar for området.

	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn	Man
4 uker på	12	12	12	12	12	12	12
	12	12	12	12	12	12	12
	12	12	12	12	12	12	12
	12	12	12	12	12	12	12
4 uker av	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0

Nattarbeid offshore

- 14 dager dag – 14 dager natt annenhver tur
  - Svingskift, først dag, så nattskift siste uken
  - Svingskift, nattskift første uken, så dagskift
  - Noen arbeider bare dag- eller nattskift
  - Avreisetidspunktet fra land påvirker muligheten for kvalifisert hvile før nattskift.
  - Ofte redusert matkvalitet for nattskiftet
  - Problemer med samsoving og støy på lugarene
- De etablerte arbeidstidsordningene påvirker sikkerhet, helse, familieliv og velferd, lønn

Dagskift med overtid for å dekke inn kvalifisert hvile for nattskiftet

	TOR	FRE	LØR	SØN	MAN	TIR	ONS	TOR	FRE	LØR	SØN	MAN	TIR	ONS	TOR	
00:00																00:00
01:00																01:00
02:00																02:00
03:00																03:00
04:00																04:00
05:00																05:00
06:00																06:00
07:00		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	07:00
08:00		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	08:00
09:00		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	09:00
10:00		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10:00
11:00		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11:00
12:00		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12:00
13:00		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13:00
14:00	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14:00
15:00	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15:00
16:00	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16:00
17:00	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17:00
18:00	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18:00
19:00																19:00
20:00																20:00
21:00																21:00
22:00																22:00
23:00																23:00
Timer arbeidet	5	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	8	169

Overtid for å dekke inn at nattskiftet har pålagt hviletid

Klargjøring før hjemreise

Nattskift med skiftbytte midt i turen

Sikkerhet ved å sette seg i bilen etter endt tur, for så å kjøre hjem er et problemområde som må få fokus

	TOR	FRE	LØR	SØN	MAN	TIR	ONS	TOR	FRE	LØR	SØN	MAN	TIR	ONS	TOR	
00:00		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	00:00
01:00		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	01:00
02:00		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	02:00
03:00		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	03:00
04:00		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	04:00
05:00		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	05:00
06:00		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	06:00
07:00																07:00
08:00																08:00
09:00																09:00
10:00																10:00
11:00																11:00
12:00								1								12:00
13:00								1								13:00
14:00																14:00
15:00																15:00
16:00																16:00
17:00																17:00
18:00																18:00
19:00	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19:00
20:00	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20:00
21:00	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	21:00
22:00	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	22:00
23:00	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	23:00
Timer arbeidet	5	12	12	12	12	12	12	11	12	12	12	12	12	12	7	167

Pålagt hvile, 8 timer

Utkalling i fbm. dagskiftets hjemreise

Offshore svingskift

7 dager da, 7 dager natt

Arbeidstidsordninger Svingskift		= jobb							1 = fritid								
	TOR	FRE	LØR	SØN	MAN	TIR	ONS	TOR	FRE	LØR	SØN	MAN	TIR	ONS	TOR		
00:00	0	0	0	0	0	0	0	0									00:00
01:00	0	0	0	0	0	0	0	0									01:00
02:00	0	0	0	0	0	0	0	0									02:00
03:00	0	0	0	0	0	0	0	0									03:00
04:00	0	0	0	0	0	0	0	0							0		04:00
05:00	0	0	0	0	0	0	0	0							0		05:00
06:00	0	0	0	0	0	0	0	0							0		06:00
07:00	0								0	0	0	0	0	0	0	0	07:00
08:00	0								0	0	0	0	0	0	0	0	08:00
09:00	0								0	0	0	0	0	0	0	0	09:00
10:00	0								0	0	0	0	0	0	0	0	10:00
11:00								0	0	0	0	0	0	0	0	0	11:00
12:00								0	0	0	0	0	0	0	0	0	12:00
13:00								0	0	0	0	0	0	0	0	0	13:00
14:00								0	0	0	0	0	0	0	0	0	14:00
15:00								0	0	0	0	0	0	0	0	0	15:00
16:00								0	0	0	0	0	0	0	0	0	16:00
17:00								0	0	0	0	0	0	0	0	0	17:00
18:00								0	0	0	0	0	0	0	0	0	18:00
19:00	0	0	0	0	0	0	0	0								0	19:00
20:00	0	0	0	0	0	0	0	0								0	20:00
21:00	0	0	0	0	0	0	0	0								0	21:00
22:00	0	0	0	0	0	0	0	0								0	22:00
23:00	0	0	0	0	0	0	0	0								0	23:00
Timer arbeidet	8	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	4	168

Eksempel på modell fra Eidesvik sine fartøy:

8 timer på 8 timer av
4 timer på 4 timer av

Arbeidstidsordninger 8-8-4-4 timer																
	= jobb							1 = fritid								
	TOR	FRE	LØR	SØN	MAN	TIR	ONS	TOR	FRE	LØR	SØN	MAN	TIR	ONS	TOR	
00:00																00:00
01:00																01:00
02:00																02:00
03:00																03:00
04:00		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	04:00
05:00		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	05:00
06:00		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	06:00
07:00		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	07:00
08:00															0	08:00
09:00															0	09:00
10:00															0	10:00
11:00															0	11:00
12:00															0	12:00
13:00															0	13:00
14:00															0	14:00
15:00															0	15:00
16:00		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16:00
17:00		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17:00
18:00		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18:00
19:00		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19:00
20:00		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20:00
21:00		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21:00
22:00		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22:00
23:00		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23:00
Timer arbeidet	8	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	4	168

Fartøy 4 - 4

- 4 uker på 4 uker av
- SAFE har i flere sammenhenger krevd at Arbeidsmiljøloven skal bli gjort gjeldende for offshore servicefartøy

4 uker på	12	12	12	12	12	12	12
	12	12	12	12	12	12	12
	12	12	12	12	12	12	12
	12	12	12	12	12	12	12
4 uker av	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0

Daglig arbeidstid landanlegg

- Nattarbeid på landanlegg kan være både 8 og 12 timers skift
- Både operatør og kontraktøransatte jobber natt
- Våre tillitsvalgte opplever at det er problematisk at nattskift innen konstruksjon- og vedlikehold blir satt i gang uten å ha godkjenning på forhånd!

Landanlegg Esso Slagen

Rotasjon med 21 skift over 4 uker som gjentas etter 6 uker

Et ekstra skift blir laget for ferieavvikling.

Slagen	UKE 1							UKE 2							UKE 3							
6 SKIFT	M	T	O	T	F	L	S	M	T	O	T	F	L	S	M	T	O	T	F	L	S	
SKIFT					E	E	F	F	F		N	N			E	E	E				N	N/E
TIMER					8	8	8	8	8		8	8			8	8	8				8	8

Slagen	UKE 4							UKE 5							UKE 6							
6 SKIFT	M	T	O	T	F	L	S	M	T	O	T	F	L	S	M	T	O	T	F	L	S	
SKIFT			F	F	F	F		N	N	N	E				Kurs - D- dager							
TIMER			8	8	8	8		8	8	8	8				x	x	x	x				

UKE 1						
M	T	O	T	F	L	S
				E	E	F
				8	8	8

Og så videre

Landanlegg 12 - 9

Konstruksjon og vedlikehold arbeider denne ordningen både på landanlegg og verftsindustri. Ikke arbeid søndag og nattarbeid. Kl 07:00-19:00. Bygger på 37,5 timers uke med 10,5 timers dag og 1 time pause.

	Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
12 på	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	0
9 av	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	0	0
	0	0	0	0	0	0	0

Landanlegg 12 - 16

- Baseres på 33,6 timers uke og søndagsfri. Her arbeides helkontinuerlig skift.
- 12 timer dag med 1 time pause totalt. 07:00-19:00 og 19:00 – 07:00

	Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
12 på	12	12	12	12	12	12	0
16 av	12	12	12	12	12	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0

Landanlegg 14 dag på - 14 av

- F.eks konstruksjon og vedlikeholdsgrupper er omfattet av 14-14 ved revisjonsstans. Rotasjonen har oppstart mandag 15:00 (reiser i arbeidstiden) og fri søndag midt i arbeidsperioden, 143(150 betalt) timer arbeides.

	Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
2 uker på	5	12	12	12	12	12	0
	12	12	12	12	12	12	6
2 uker av	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0

Internettressurser om arbeidstid og regelverk

www.lovdata.no

<http://www.ptil.no/regelverk/category21.html>

<http://www.lovdata.no/all/hl-20050617-062.html>

<http://www.lovdata.no/for/sf/sf-20050617-062.html>

<http://www.lovdata.no/for/sf/ai/xi-20031219-1595.html>

<http://www.ptil.no/risikonivaa-rnnp/category20.html>

http://www.safe.no/dokumenter/SAFE%20Sokkel_avatalen.pdf

<http://www.safe.no/dokumenter/SAFE%20Landavtale.pdf>

http://www.safe.no/dokumenter/SAFE%20NR_avtalen.pdf

<http://amv.legehandboka.no/asp/document.asp?id=1023>

- Etter konferansen vil det bli lagt ut materiell på **WWW.SAFE.NO**

Sysseisseting 2003

	Land			Sokkel			I alt			Sokkel
	Menn	Kvinner	Sum	Menn	Kvinner	Sum	Menn	Kvinner	Sum	% av alle
Oljeselskaper	6 711	3 163	9 874	5 617	849	6 466	12 328	4 012	16 340	39,60 %
Boreselskaper	820	374	1 194	5 546	97	5 643	6 366	471	6 837	82,50 %
Transport- og rederivirksomhet	1 362	401	1 763	4 807	92	4 899	6 169	493	6 662	73,50 %
Industri, bygg og anlegg	14 491	1 609	16 100	5 744	97	5 841	20 235	1 706	21 941	26,60 %
Serviceselskaper	3 864	927	4 791	2 828	120	2 948	6 692	1 047	7 739	38,10 %
Ingeniørselskaper	5 959	1 247	7 206	646	7	653	6 605	1 254	7 859	8,30 %
Baser	541	115	656	3		3	544	115	659	0,50 %
Forpleining	62	63	125	857	920	1 777	919	983	1 902	93,40 %
Dritt av ilandførings- og foredlingsanlegg	1 938	540	2 478			0	1 938	540	2 478	0,00 %
Offentlig administrasjon	325	239	564	18	30	48	343	269	612	7,80 %
Forskning og opplæring	967	239	1 206	8	1	9	975	240	1 215	0,70 %
Diverse varer og tjenester	1 611	559	2 170	189	5	194	1 800	564	2 364	8,20 %
Sum	38 651	9 476	48 127	26 263	2 218	28 481	64 914	11 694	76 608	37,20 %